

بازخوانی گفتگو با مجید انتظامی موسیقی عاشورایی باید حماسی باشد نه عاطفی

حال و هوای درون من بوده است، شما البته خیلی هم قدرت تحقیق نداری که بدانی مثلاً بر سر قبر و مزار مردگان چه کار می کردند و چه نوع عزاداری انجام می دادند. تخیل ذهنی من است که می توانسته این گونه باشد.

در موسیقی آن فیلم ما از جشن و عروسی حرکت می کنیم و بعد واحه و واحه و مرحله به مرحله موسیقی حرکت می کند تا به تراژدی می رسیم و بعد از تراژدی شخصیت به...
کمال می رسد.

بله دقیقاً

من سعی کرده ام که این به وجود بیاید. این موسیقی عاطفی نیست، در باره یک بخش از فیلم، من با کارگردان بحث داشتم، او عقیده داشت باید مردم زار بزنند ولی من عقیده داشتم این یک حماسه است. امروز عزاداری ها به سمت عاطفی رفته است در حالی که به نظر من یک حماسه است، وقتی ۷۲ نفر در مقابل یک لشکر عظیم می ایستند و می دانند که شهید خواهند شد، این حماسه است. از نظر من این است شاید نظر شما چیز دیگری باشد، بارها از من خواستند تا در تلویزیون درباره عاشورا صحبت کنم؛ اما من قبول نکردم، چون نقاط نظر مشترکی نداریم. من عاشورا را حماسه می بینم. شما شاید تحت تأثیر حماسه اشک هم بریزید اما بن ماجرا حماسی است.

ما هیچ صدایی از زمان تاریخی روز واقعه نداشتیم؛ مثلاً این که مردمان آن دوره چطور کل می کشیدند، تمام ایده ها را من از فیلم گرفتم، نوع سازبندی، انتخاب سازها، نوع ملودی، هیچ شاهدی نبود. یادم هست که من دو یا سه ملودی کار کرده بودم - آن موقع دیگر سینتی سایزر داشتم - و برای آقای اسدی ضبط کردم تا او یکی از آن ها را انتخاب کند

بهرام بیضایی فیلمنامه روز واقعه در ۱۳۶۱ نوشت و در ۱۳۶۳ منتشر شد. این فیلم در سال ۱۳۷۳ ساخت شد و در سیزدهمین جشنواره فیلم فجر حضور داشت و در پنج بخش سیمرغ بلورین را از آن خود کرد: سیمرغ بلورین بهترین فیلم برای شهرام اسدی، سیمرغ بلورین بهترین موسیقی متن برای مجید انتظامی، سیمرغ بلورین بهترین چهره پردازی برای عبدالله اسکندری، سیمرغ بلورین بهترین صحنه آرایی برای مجید میرفخرایی و سیمرغ بلورین دومین فیلم برای شهرام اسدی. مجید انتظامی موسیقی دان و آهنگساز چندی پیش در گفتگویی درباره این فیلم از روند انتخاب موسیقی، رسیدن به فضای مورد نظر در این فیلم و همچنین ساخت موسیقی عاشورایی سخن گفته است که در ادامه می خوانید.

سنگ و ظرف و کل کشیدن بوده است، با اینکه ما برای روز واقعه هیچ شهادی نداشتیم، ما هیچ صدایی از زمان تاریخی روز واقعه نداشتیم، مثلاً این که مردمان آن دوره چطور کل می کشیدند، تمام ایده ها را من از فیلم گرفتم، نوع سازبندی، انتخاب سازها، نوع ملودی، هیچ شاهدی نبود. یادم هست که من دو یا سه ملودی کار کرده بودم - آن موقع دیگر سینتی سایزر داشتم - و برای آقای اسدی ضبط کردم تا او یکی از آن ها را انتخاب کند.

پژوهش تاریخی برای رسیدن به حال و هوای آن دوره انجام دادید؟

صد درصد، چرا که باید بو و رنگ گذشته را می داد، استفاده از سنگ و چوب و ظرف و قابلمه و... موسیقی بدوی است. آن صحنه که زنان به صورت هایشان می زنند، از عزاداری زار ایده گرفتم و گروه موسیقی آن مراسم این گونه نیست. این موسیقی

شما در روز واقعه به سراغ آواهای اساطیری می روید و سازهای بدوی، صدا گرفتن از سنگ و ریتم گرفتن از حرکت ها و... برای این فیلم سراغ تحقیق رفتید یا محصول جوشش درونی بود که انباشتی هم از تحقیق های قبلی شما در آن وجود داشت.

اگر الان فیلمی مثل روز واقعه را سفارش دهند، شاید انجام ندهم. آن موقع جوان بودم و به این چیزها توجه نمی کردم. برای اینکه هر کسی از امام حسین و ائمه یک برداشتی دارد، من نمی توانم برداشت شما را بشنوم و درک کنم، ولی وقتی من این را به موسیقی تبدیل می کنم شما برداشت من را می فهمید و ممکن است با برداشت شما یکی نباشد. آن وقت است که من باید پاسخگو باشم، برای این است که می گویم در حال حاضر شاید آثاری از این دست را با تردید قبول کنم. آن موقع چوب،